

לקיחת תרופות לעקרות

תקנות הש"ס למניעת הריון:

בש"ת מהרי"א אסאד, סימן רכ"ב, מבואר, שמצאנו בש"ס שש אפשרויות שלא תתעבר:

א. תשמיש שלא כדרכה;

ב. דש מבפנים ויורה מבחוץ;

ג. לשמש במוך;

ד. מתהפכת מיד לתשמישה, שיצא הזרע;

ה. לשמש כדרכה - תמן השמים ירחמו ושומר פתאים ה';

ו. לשחוח האשה כוס של עקרון.

הוא מטיק להלכה, שהמעולה בתקנות היא, שהאשה תשתה כוס של עקרון. וכמו שמצינו ביבמות

דף ס"ה, ובשולחן ערוך, אבן העזר, סימן ה', סעיף י"ב.

הבעיות הקשורות בנושא:

סירוס האשה; וחוסר אפשרות לקיים מצות פריה ורביה ולשבת יצרה; וחוסר אפשרות הבעל

לקיים מצות אלה; השחוח הזרע.

פתרון הבעיות:

דעת הראב"ד (בפירוש על הספרא), שאיסור סירוס באשה, הוא רק בידיים, אבל לא ע"י

שחיה, כי היא אינה מצוה בפריה ורביה. כן גם דעת בעל היראים והמגיד משנה. אמנם הרמב"ן

והרשב"א סבורים, שאשה בכלל אינה בדין סירוס ומותרת לעקר את עצמה. לדעת הפרישה,

החלקת מחזקק, הבית שמואל, הט"ז והגר"א - מותר לאשה לשחוח אפילו שלא במקום צער.

ובדעת הב"ח - המהרי"א אסאד, שם, סובר, שהתיר רק במקום סכנה, ולדעת המחבר - גם

לפי הב"ח - מותר אף שלא במקום סכנה. בחתם סופר (חלק אבן העזר, סימן כ') בבירורו בדין

כוס של עקרון - העלה להלכה, שאשה שלא ילדה עדיין ולא קיימה לשבת יצרה - לא תשתה

כוס עקרון, אם לא להציל מירקון וצער לידה וכד'. אבל אם כבר קיימה לשבת כל זהו -

מותרת אפילו בלא צער כלל. יסודו של החת"ס, שלאשה יש רק מצות לשבת יצרה ולא פריה

ורביה, אם כן כל מקום שע"ז מחריבה בריאות גופה ומצערות עצמה הרבה, אנו אומרים ששבת

גופה עדיף.

עוד מוסיף החת"ס שם, שבנשואה בזמן הזה, שיש חרם הרבנו גרשום והבעל לא יכול לשאת

אשה נוספת - חייבת להודיעו ולבקש רשותו, או תתירנה לקבל גם ממנו, אבל אם אינו רוצה

לגרשה וגם לא נחוק רשותו, לא חייבת לצער עצמה בצער גדול, "לפי ראות עיני המורה".

ואם הבעל לא קיים עדיין מצות פריה ורביה - לא ברור מה דעת החת"ס בזה. אבל אם קיימת סכנה לאשה שתתעכר - רבים מהאחרונים מחזירים לאשה לשנות כוס של עקרין בלא הסכמת הבעל, אע"פ שלא קיים עדיין פריה ורביה.

הגה באגרות משה, חלק אבן העזר, סימן ס"ה כותב, שנתברר שכ-60% מהנשים הלוקחות גלולות למניעת הריון - רואות דם עקב הכרורים, ואם כן הן גרות. ובחלק ב' סימן י"ז הוסיף, שגלולות אלו מזיקות לאשה במחלות אחרות ולכן אסור לקחתם מטעם חשש סכנה לענין אחר.

מסקנה:

"אם אמנם יבורר, ששופרו עד שלא מזיקים כבר כלל, הרי הדרך הזו למניעת הריון היא המובחרת ביותר. דאין כאן שום השתתת זרע וגם העקרות של האשה זמנית היא בלבד, ועוד זאת דאין כאן פעולת עקרות בידיים".

(שו"ת ציץ אליעזר, חלק ס', סי' נ"א, שער ב', פרק ב')

מקורות נוספים:

אוצר הפוסקים, אבן העזר, סימן כ"ג סקי"א-סקמ"ד; נועם, כרך ו', עמ' רע"ב; שם, כרך י"א, עמ' קט"ז: הדפואה והיהדות, סוף פרק 13; ועוד.